

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Museibyran, U4

Beslutande

Minister
Johan Ehn

Föredragande

Överantikvarie
Marita Karlsson

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 17

Prästö Minneslund.

U40/03/2/19

188 U4

Konstateras att:

I den år 1993 fastställda delgeneralplanen för Bomarsund-Prästö finns ett avgränsat område på landskapets mark som är reserverat för en minneslund. Området ligger i anslutning till de historiska begravningsplatserna från ryska tiden.

Vid enskild föredragning den 30.9.2003 (U4003E38:141) tillsatte landskapsregeringen en arbetsgrupp på initiativ av Ålands krematorie- och minneslundsförening r.f. samt kontraktsprosten i Ålands prosteri för att förverkliga den planerade minneslundan på Prästö. Arbetsgruppen avgav en rapport (U4006E51:136) över sitt planeringsarbete 2003 - 2005 med förslag till genomförande och finansiering av den därpå följande projekteringsfasen.

För det fortsatta projekteringsarbetet med utsmyckningen anlätades konstnären Barbro Eriksson som vunnit tävlingen om utsmyckning av minneslundan. Barbro Eriksson presenterade sin slutredovisning den 21 april 2007. Medel för att förverkliga det vinnande förslaget Meta Morfi har inte erhållits och minnesmärket har därför ännu inte förverkligats.

Landskapsarkitekt Gretel Hemgård utarbetade inom ramen för landskapsplaneringen av Bomarsunds fornminnesområde ett förslag till vårdplan för minneslundan daterad 15.1.2007 samt en åtgärdsplan 1.6.2009 som utgör bas för minneslundans framtida skötselplan.

Hemställningsmotion nr 57/2007 - 2008 innebar att budgetmedel beviljades för att bygga en väg till området och därigenom göra det mer lätt tillgängligt för besökare. Vägen byggdes år 2012 (U4011E40:61 och U4012E1:1).

Ålands krematorie- och minneslundsförening beviljades 2013 tillstånd att disponera ett område, från den nybyggda vägen fram till minneslundan, för att bygga en trätrottoar och på så sätt ytterligare öka tillgängligheten till området (U413E29:42).

En utsmyckning i form av ett stort stenblock, där det finns möjlighet att göra inskriptioner i en metallplatta, placerades 2014 centralt i minneslundsområdet och i anslutning till trätrottoaren på Ålands krematorie- och minneslundsföreningens försorg.

Landskapsregeringen år 2014 beslöt att teckna ett intentionsavtal med Ålands krematorie- och minneslundsförening (U414E25:36). Enligt intentionsavtalet avser landskapsregeringen att under 2015 teckna

Arrendeavtal för Minneslunden på Prästö.

Minneslundens avgränsning och utmärkning i terrängen.

Reglemente för Prästö Minneslund.

Skötselavtal för Minneslunden.

Med beaktande av Begravningslagens bestämmelser (FFS 6.6.2003/457, 4 kap.9 §) ska ett legoavtal för en begravningsplats avtalas för viss tid, minst 130 år och högst 200 år, och det ska omfatta hela fastigheten.

I tredje tilläggsbudgeten för år 2014 har Ålands lagting befullmäktigat landskapsregeringen att av landskapets mark, Bomarsunds fästning med Prästö Nr 4:4, avskilja ett ca 2 ha stort område till en separat fastighet. Fastigheten avses utarrenderad för en tid om 200 år, att användas som en minneslund i form av ett så kallat strömråde i enlighet med delgeneralplanens intentioner.

Det avsedda området genom lantmäteriförrättning nr 2015-502524 har avskilts till en fastighet nr 771-403-4-56, Prästö minneslund.

Minneslunden i samband med förrättningen har markerats med råstenar och rålinjerna har huggits upp. Ålands krematorie- och minneslundsförening kommer ytterligare att markera gränserna med stolpar så att minneslundsområdet blir klart urskiljbart från omgivningen.

Den nybildade fastigheten, Prästö minneslund, därmed är klar att arrenderas ut till Ålands krematorie- och minneslundsförening i enlighet med bilagan "Arrendeavtal".

Ett reglemente för Prästö Minneslund har utarbetats och biläggs (1) arrendeavtalet.

Ett avtal rörande skötseln av minneslundsområdet biläggs (2) även arrendeavtalet.

Beslut:

Landskapsregeringen beslöt teckna ett 200-årigt arrendeavtal med Ålands krematorie- och minneslundsförening för att möjliggöra förverkligandet av Prästö Minneslund i enlighet med bilagan "Arrendeavtal".

Arrenderätten ska inskrivas i lagfarts- och inteckningsregistret med främsta företrädesrätt.

Landskapsregeringen beslöt vidare att upplösa den 2003 tillsatta arbetsgruppen då förutsättningarna nu finns för att förverkliga Prästö Minneslund.

ARRENDEAVTAL

Gällande Prästö Minneslund i Sund 2015-2215

INLEDNING

Syftet med utarrenderingen är att området ska användas som minneslund i form av ett så kallat strömråde för avlidnas aska. Detta i enlighet med intentionen i den fastställda delgeneralplanen för Bomarsund och Prästö.

För att uppnå syftet har ett 2,2 ha stort område från landskapets mark, Bomarsunds fästning med Prästö Rnr 4:40 avskilts till en separat fastighet Prästö minneslund Rnr 4:56. Fastigheten utarrenderas för en tid om högst 200 år att användas för det avsedda ändamålet. Dessa åtgärder görs för att beakta Begravningslagens bestämmelser (FFS 6.6.2003/457, 4 kap. 9 §). Arrenderätten ska inskrivas i lagfarts- och inteckningsregistret med främsta företrädesrätt.

1. AVTALSPARTER

Arrendegivare

Ålands landskapsregering, museibyran, FO-nr 0145076-7, PB 1060, AX-22111 Mariehamn

Arrendetagare

Ålands krematorie- och minneslundsförening r.f.

2. ARRENDEOBJEKT

2.1. Arrendets omfattning

Området utgörs av ett 2,2 ha stort område vars omfattning framgår av den till detta avtal bilagda lantmäteriförrättningskartan i skala 1:5000. Området har utbrutits till en egen fastighet, registerenhet 771-403-4-56, för att beakta Begravningslagens (FFS 6.6.2003/457, 4 kap. 9 §) bestämmelser om att legoavtalet ska omfatta hela fastigheten.

2.2. Objektets kulturhistoriska värden och status som fornminne

Området utgör en del av Bomarsunds fornminnesområde och är i delgeneralplanen avsatt som minneslund. De åtgärder som görs inom området ska harmoniera med övriga vård- och informationsåtgärder inom fornminnesområdet och utföras i enlighet med skötselplanen, bilaga 2.

2.3 Strömråde för avlidnas aska

Inom området finns särskilt utmärkta platser där ströendet ska ske.

3. ARRENDETID

3.1. Arrendeperiod

Arrendeavtalet träder i kraft 31.12.2015 och gäller tvåhundra (200) år, fram till den 31.12.2215. Arrendetiden beaktar Begravningslagens bestämmelser (FFS 6.6.2003/457,4 kap. 9 §). Enligt dessa bestämmelser ska ett legoavtal för en begravningsplats avtalas för viss tid. Minst 130 och högst 200 år och det ska omfatta hela fastigheten.

3.2. Förlängning av arrendetiden

Arrendetiden kan förlängas om parterna är överens och området behåller status som minneslund.

3.3. Särskilda villkor

Med tanke på arrendetidens längd förbehåller sig landskapsregeringen rätten att vid behov, under den pågående arrendetiden, omförhandla arrendevillkoren.

4. SYFTE MED ARRENDET OCH ANVÄNDNINGSSÄNDAMÅL

I den fastställda generalplanen för Bomarsund och Prästö har ett område avsatts för minneslund i form av ett strömråde. Minneslunden skall vara konfessionslös och på så sätt tillgänglig för alla.

Ålands krematorie- och minneslundsförening r.f. har åtagit sig att ansvara för minneslundens framtida förvaltning och skötsel. Det föreligger ett förslag om minneslundens gestaltning som i framtiden kan verkställas av föreningen.

Minneslunden garanteras tillgänglighet dels västerifrån genom förlängning av den befintliga gångstigen till fornminnesområdena vid gamla grekiskortodoxa, judiska och muslimska begravningsplatserna, dels genom en bilväg som landskapet byggt och bekostat år 2012. Från vägen har föreningen år 2014 byggt en trätrottoar till minneslundsområdet efter att ha fått landskapets tillstånd att disponera detta område.

Genom undertecknande av detta avtal bekräftar parterna att de är medvetna om att arrendeobjektet ska användas som en minneslund i form av ett strömråde för de avlidnas aska och att reglementet som biläggs (1) detta arrendeavtal ska gälla såvida parterna inte kommer överens om någonting annat. Detsamma gäller det bilagda (2) skötselavtalet för minneslunden. Skötselavtalet ska uppdateras vart femte (5) år i samråd med den antikvariska myndigheten, museibyran.

Arrendeområdet kan även användas för annan till verksamheten knuten aktivitet. Verksamheten får dock inte strida mot avtalets villkor eller gällande lagstiftning.

5. ARRENDEVEDERLAG

5.1. Inledande villkor

Arrendetagaren står för löpande underhåll av de anläggningar som byggs inom området. Arrendetagaren förbinder sig att underhålla och vårda arrendeobjektet enligt bästa förmåga under hela arrendeperioden. Alla större anläggningsarbeten ska ske i samråd med den antikvariska myndigheten, museibyran så att de harmonierar med omgivande fornminnen framförallt de olika begravningsplatserna.

5.2. Arrendets storlek

Arrendeavgiften är den symboliska summan 1 € per år, arrendet kan betalas som en engångssumma och är då 200 € (tvåhundra euro).

Arrendeavgiften är inte indexbunden.

Utöver arrendet ingår underhållsskyldighet av minneslunden om vilken stipuleras nedan under rubriken *Arrendetagarens skyldigheter*.

5.3. Arrendets erläggande

Arrendet erläggs årligen i förskott senast 15.3 till det av legogivaren anvisade bankkontot såvida det inte erläggs som en engångssumma, 200 €.

6. AVTALSVILLKOR

6.1. Allmänna villkor

6.1.1. Arrendeobjektet upplåts i det skick det är vid undertecknandet av detta avtal. Vid tillträdet sammankommer parterna för gemensam, protokollförd tillträdessyn. I samband med denna antecknar parterna om de eventuella arbeten som landskapet förbinder sig att utföra vid arrendeavtalets ingång. Då avtalet upphör ska en gemensam, protokollförd frånträdessyn hållas.

6.1.2. Arrendeområdet, Prästö Minneslund, hålls tillgängligt för allmänheten. Landskapsregeringen förbehåller sig rätten att, efter samråd med arrendetagaren, utföra eventuell skyltning och andra egna åtgärder som föranleds av att samordna informations- och skötselåtgärder inom Bomarsunds fornminnesområde.

6.1.3. Alla större skötselåtgärder utöver de som framgår i reglementet och skötselplanen ska utföras i samråd med den antikvariska myndigheten, museibyrån. Inga markningrepp får ske utan arrendegivarens tillstånd.

6.1.4. Reglementet för Prästö Minneslund följs.

6.1.5. Arrendegivaren har rätt att i samråd med arrendetagaren inspektera området med tillhörande anläggningar.

6.1.6. Arrendetagaren har inte rätt att utan arrendegivarens medgivande överlåta arrendeavtalet på tredje part.

6.1.7. Det ankommer på arrendetagaren att skydda sig genom en normal hem- och lösöreförsäkring mot de förluster som kan drabba arrendetagaren till följd av skadegörelse eller annan förstörelse.

6.2. Arrendetagarens rättigheter

6.2.1. Arrendetagaren har rätt att använda området enligt "Reglemente för Prästö Minneslund".

6.2.2. Arrendetagaren har rätt att utnyttja den bilväg som byggts till området. De gångstigar som finns till fornminnesområdet är öppna för alla.

6.2.3. Arrendetagaren har rätt att utan arrendegivarens vidare hörande söka och vinna inskrivning i den arrenderade fastigheten till säkerhet för detta arrendeavtals fortsatta bestånd.

6.3. Arrendetagarens skyldigheter

6.3.1. Arrendetagaren ska ombesörja och bekosta skötsel och löpande underhåll av området och anläggningar i enlighet med "Reglemente för Prästö Minneslund" samt med skötselplanen, bilaga 1 och 2.

6.3.2. Minneslunden ska hållas öppen och vara i gott skick. Arrendetagaren svarar för att ordning och reda råder på arrendeområdet. Fällning av större träd är inte tillåten utan arrendegivarens tillstånd.

6.3.3. Arrendetagaren står för samtliga drifts- och underhållskostnader av minneslunden. Föreningens årsmötesprotokoll ska årligen sändas till arrendegivaren.

6.3.4. Arrendetagaren svarar för alla utgifter som föranleds av användning av området och deltar i kostnaderna för underhåll av bilvägen.

6.3.5. Arrendetagaren är skyldig att, om avtalet bryts i förtid eller inte förlängs, utan uppmaning och utan krav på ersättning för egna insatser, tömma området på egna tillhörigheter som inte hör samman med minneslunden och som arrendegivaren anser att ska avlägsnas. Därefter ska arrendeområdet inom högst två månader överlämnas till landskapet.

6.4. Övriga villkor

6.4.1. Kontaktpersoner

Arrendegivarens representant i frågor som gäller uppföljning av avtalet fastställs i samband med att skötselavtalet förnyas vart femte (5) år. Initiativ till förnyandet tas av arrendegivaren.

6.4.2. Ändringar och tillägg till avtalet

Parterna ska informera varandra i god tid före förändringar eller beslut som berör legoobjektet. Ändringar och tillägg till detta avtal ska göras skriftligen för att anses vara bindande.

6.4.3. Hävning

Arrendeavtalet kan oberoende av avtalad legotid hävas med anledning av väsentligt kontraktsbrott från vardera partens sida, om den felande parten, trots skriftlig anmärkning inte vidtar rättelse inom skälig tid.

6.4.4. Tvister

Tvister med anledning av detta avtal skall avgöras av Ålands tingsrätt i första instans.

6.4.5. I övrigt ska bestämmelserna i Jordlegolagen och Begravningslagen tillämpas.

Avtalet har upprättats i två likalydande exemplar, ett för vardera parten.

Mariehamn den 17.11.2015

För Ålands landskapsregering:

Johan Ehn, minister

Marita Karlsson, överantikvarie

För Ålands krematorie- och minneslundsförening r.f.:

Runar Karlsson, ordförande

Bo Fleege, sekreterare

U40/03/2/19

BILAGOR: 1. Reglemente för Prästö Minneslund.
2. Skötselplan för Prästö Minneslund.
3. Förrättningskarta, förrättningsnummer 2015-502524.

Bilaga 1

Reglemente för Prästö Minneslund

1 §

Minneslundan är ett strömråde för avlidnas aska oberoende av trossamfund. Den ska vara en viloplats för de döda och ge efterlevande möjlighet att ha en plats att gå till för att minnas och hedra sina bortgångna utan att ha den individuella gravplatsens krav på skötsel och tillsyn.

2 §

För förvaltning och skötsel av minneslundan svarar Ålands krematorie- och minneslundsförening r.f. (senare föreningen).

3 §

Ströendet av aska sker vid lämplig årstid och utförs under värdiga former. Ströendet sker på de platser som föreningen anvisat för ändamålet.

4 §

Föreningen svarar för vården av minneslundan som ska skötas på ett värdigt sätt så att minnet av de avlidna respekteras. Besökare får medverka till utsmyckningen med snittblommor och gravljus som placeras på anvisade platser. Privata planteringar eller minnesmärken tillåts inte.

5 §

Namn, födelseår och dödsår, samt plats kan graveras på en metallplakett som fästs på minnesmärke i minneslundan. För detta uppbärs en avgift som täcker kostnaderna. Avgiften fastställs på årsmötet. Det är även möjligt att avstå från plakett.

6 §

Minnesplakett kan även fästas för en person som är begravd på annan ort eller är försvunnen och dödförklarad.

7 §

Vissna blommor och rester från gravljus tas bort genom föreningens försorg.

8 §

På minneslundsområdet tillåts inte att

- störa platsens ro
- bryta grenar och kvistar på träd och buskar eller eljest skada växtlighet
- plocka blommor, bär eller svamp
- lämna kvar papper, förpackningsmaterial och skräp
- smutsa ned eller skada området
- rasta hund eller medföra okopplad hund.

9 §

Föreningen för register med personuppgifter på de avlidna, vars aska strös i minneslundan. Registerföringen görs i enlighet med bestämmelserna i Begravningslagens 12 §. Registret förvaras på Ålands landskapsarkiv.

10 §

Detta reglemente fastställs av landskapsregeringen. Reglementet kan ändras med landskapsregeringens samtycke.

Fastställt av Ålands landskapsregering
Mariehamn den 17.11.2015

Johan Ehn, minister

Marita Karlsson, överantikvarie

För Minneslunds- och krematorieförening:

Runar Karlsson, ordförande

Bo Fleege, sekreterare

U40/03/2/19

Bilaga 2

Skötselplan för Prästö Minneslund

Syftet med de föreslagna skötselåtgärderna är att stärka den upplevelse som strandlandskapet och skogen vid minneslundsområdet erbjuder av stämningar och mångfald. Meningen är att alla ingrepp ska vara så små som möjligt och inte kräva stora skötselkrav i framtiden.

Skyltar med information om minneslunden finns vid ingångarna. På dem berättas om vilket regelverk som gäller och vem som kan kontaktas för ytterligare information.

Vid anläggande av gångvägar, stigar och platser ska i huvudsak skogens egen markvegetation utgöra underlag där inte trätrottoarer anläggs. Syftet är att bibehålla och återställa den naturliga karaktären i skogen och skapa en spännande övergång mot stranden.

Gångvägar och stigar

Vandringen genom skogen fram till minneslunden ska erbjuda besökaren en naturupplevelse. Skogen med dess dofter och ljud ska kännas nära. Den första delen av gångstigen från bilvägen utgörs av en handikappanpassad trätrottoar som slutar vid minnesstenen i glänta I. I området intill trätrottoaren bör mindre årliga röjningar göras för att förhindra slytillväxt och skapa varierande utblickar i skogsmiljön.

Glänta I

Gläntan bör fortsättningsvis hållas öppen. Det är viktigt att vårda området runt minnesstenen och undvika slitage av renlav och mossa på hälleberget. En stig anläggs vidare mot glänta II. Röjning bör göras längs stigen för framkomlighetens skull men utan att öppna ett tydligt stråk mot glänta II.

Glänta II

I den lilla skogsgläntan nära stranden finns den utvalda platsen för det planerade konstverket. En ståtlig martall nära stranden kan varsamt röjas fram och bli ett blickfång i vyn mot havet. De unga träd som står alltför nära tallen gallras. Härifrån anläggs en liten stig mot stranden och en mot björkdungen.

Björkdungen III

Björkdungen är den lämpligaste platsen för strömråde. Någon form av markering bör avgränsa strömrådet. Runt trädungen kan en trätrottoar anläggas för att göra området tillgängligt från den redan byggda trätrottoaren.

Björkarna i dungen behöver gallras så att kronorna kan utvecklas utan att skada varandra och på så sätt även främja björkarnas tillväxt och förtydliga dungen som rent björkbestånd. Gallringen ska kunna utföras i etapper och i takt med tillväxten gallras på nytt, så att slutresultatet blir ett antal ståtliga björkar. Innan gallringsarbetet inleds definieras björkdungens gräns. Den ska stå i kontrast till en möjligast tät "granvägg" för att kunna erbjuda de upplevelsevärden som platsen potentiellt har.

Glänta IV

Består av ett naturligt uppkommet rum med strandängsvegetation som översilas av havsvatten vid högvatten och nordlig storm. Rummet är kantat av tätt stående enar och granar och inbjuder som sådant till meditation.

Längs stranden tas de stora strandtallarna eller grupper av tallar fram genom röjning av träd vars grenar berör tallkronorna.

På lämpliga platser kan med fördel sittbänkar placeras ut som vilo- och meditationsplatser för besökare.

Vid stranden kan även ett strömråde i framtiden arrangeras.

Denna skötselplan revideras vart femte (5) år, nästa gång år 2020.

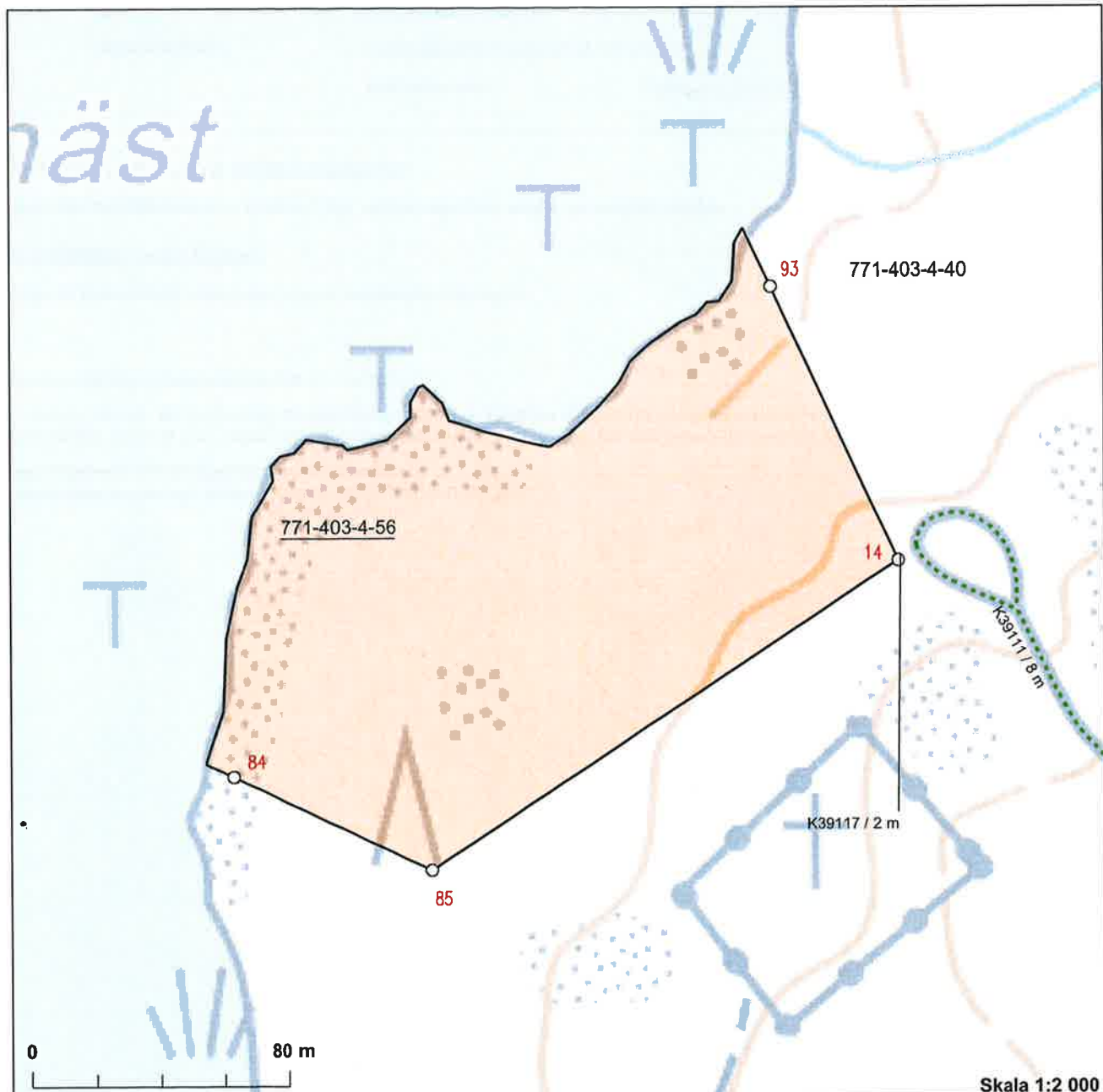

Fastighetsbeteckning: 771-403-4-56
 Namn: PRÄSTÖ MINNESLUND
 Typ av registerenhet: Lägenhet
 Kommun: Sund (771)
 Antal skiften: 1

På registerenhetens område finns en generalplan.

Utskriven från fastighetsdatasystemet 13.11.2015.

Uppgifterna i fastighetsregistret kan vara bristfälliga och inexakta.
 Förrättningshandlingarna och terrängen visar den exakta omfattningen
 av registerenhetens område. Registerdata se närmare
www.lantmateriverket.fi/registeruppgifter.

6695180

6694840

128561 Kartan är utskrivet i
 koordinatsystemet ETRS-TM35FIN.
 Bakgrundskartan är riktigvande.

128901